

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2003. NOVEMBER

BENKŐ ATTILA

TÉLI ESTÉK

Dráma két részben

SZEREPLŐK

Mama (M)
Látogató, a fia (L)
Gizike, az egyik ágyszomszéd (G)
Sárrika, a másik ágyszomszéd (S)
Jucika nővér (J)
Ügyeletes doktornő (Ü)
Bábok

I

Első látogatás

Két kórházi ágy egy-egy éjjeliszekrényvel. Jobbra egy ablak, szemben az ajtóval. Van két ócska szék is, meg egy polc baloldalt, a sarokban. M a közelebbi ágyon fekszik. Csak egy lepedővel van betakarva. Belép L

M Kisfiam! Hogy találtál ide?

L Lassan siettem. *(Az üres ágyra teszi a táskáját és a kabátját)* Újra itt a tél. Zoknit kéne húzni a cipőmre.

M Ne beszélj bolondokat!

L De hát jeges az út...

M És nekem itt *(A két ágy közé mutat)* még járdám sincsen.

L Akkor most feltámasztalak.

M Nem akarom!

L *(M fölé hajol)* Így lecsúszni...

M Ne kínozz!

L *(leengedi a fejtámaszt)* Emlékszel a néger muzsikusra, akinek minden éjjel leesett a feje?

M Nem akarok emlékezni!

L átkarolja, és feljebb húzza

Fáj!

L *(felhúzza a fejtámaszt)* A kisasztal alól kellett kikotorni. Csak csirizzel ragasztottuk vissza...

M Mégis vidám volt!

L *(széket tesz a két ágy közé)* Mint mi hárman. Mikor én táncoltam az ágy közepén. De a nem akarásnak... *(M-re mosolyog várakozóan)*

M ...nyögés a vége. Nem vagyok olyan hülye, mint gondolod.

L Nemsokára itt a karácsony. Itt a kiskarácsony.

M Mit károgasz? Egy fekete madár ül a válladon?

L *(kivesz egy narancsot a táskájából)* Na, mit hoztam neked?

M Kutyaharapást nem kérek!

L *(leül)* A kislány küldte. *(Mutatja)* Még szemet-szájat is rajzolt neki.

Bábjáték

L *(a Narancsnak)* Mondd meg szépen, miért kell a kicsiknek gyümölcsöt enniük?

N *(gyerekhangon)* Hogy nagyok, erősek legyenek.

L És a nagyoknak?

N Azt nem tudom.

M Mióta nem láttam a kislányt... El fog felejteni...

L *(színlelt elképedéssel, miközben a narancsot hámozza)* Elfelejteni? Hiszen még te is emlékszel rá!

M Az előbb is mondtam valamit, de nem értettem.

L *(megpróbál a szájába dugni egy gerezedet)* Mert rosszul hallasz.

M Azért még nem kell így ordítózni. Vagy ittál?

L *(újra próbálkozik)* Én? Nem látod, milyen sápadt vagyok?
M De igen...
L Hát akkor itt ez a gerezd. *(M szájába dugja)* És ne fintorogj. A kislány is azt mondta, hogy nem eszik többé, ha te sem.
M Aranycsillagom.
L És azt is mondta, hogy nem fél a kórháztól, mert te is itt vagy.
M És nincs hozzá erőm, hatalmam... Ha két erős ember fölemelne, láthatnám?
L *(ő is bekap egy gerezdet)* Nemsokára. De addig is gyakoroljunk. Mesélj a Sajóró.
M *(baljával hadonászik)* Szégyellj magad, hogy be akarsz csapni! Nézd, mit csináltak a hajammal! *(Húzkodja)* Levágták, amíg aludtam! Szép hosszú copfom volt, most meg ilyen...
L Nem vágták le, csak álmodtad.
M De igen! Ne idegesíts. Inkább imádkozzál a Jóistenhez, hogy elmehessek innen!
L *(újabb gerezd M-nek)* Várj még egy kicsit. Vagy volna szíved itt-hagyni minket? Majd ha meggyógyulsz...
M Miért? mi bajom van?
L Úgy érzed néha, mintha másé volna a fejed.
M *(sóhajtván)* Az bizony elég nagy baj, azt hiszem.
L De nem esik le, mint a néger muzsikusé.
M Szeretném kidobni azt a sok kacatot, ami a homlokom mögött van.
L Az emlékeket? Kár volna...
M Ezek csak kacatok.
L Várj, *(Feláll)* betakarlak a lópokróccal. *(Ráteríti)*
M Nem akarom! A lovunkra terítsd, ne énrám.

L az ablakhoz lép

Gyere vissza, kisfiam, gyere vissza!
L Kell a friss levegő. *(Halkabban)* Itt olyan bűdös van, mint ostrom idején. *(Kinyitja az ablakot)*
M Ne hagyj itt!
L Elég volt a rettegésből. Érzed, ahogy betódulnak? *(Halkabban)* Szibériai katonák.
M Gyere vissza, megfázol!
L *(kibámul)* Egy rigó gubbaszt felborzolt tollal az ágon. Nem bánja, hogy egy kislány meséli neki.
M Gonosz vagy!
L Van elesége bőven. Rothadt almák a hóban. Fél lábon áll az ágon. Hol az egyiket, hol a másikat melengeti.
M *(kétségbeesve)* Nem jön, csak hablatyol.
L Esti mese. *(Gyerekhangon)* Majd ha szárnyam nő... *(Saját hangján)* Ne repülj el! *(Gyerekhangon)* Neked is lesz szárnyad. *(Becsukja az ablakot. Visszamegy, leül)*
M Fáj a lábam.
L Tudom, itt akar hagyni.
M De ellopták a cipőmet.
L És? A gazdagok azt se tudják, hogy mennyi pénzük van.
M Neked mennyi van?
L Nem tudom. A kasszában és a ládák alatt is...
M *(szájára teszi az ujját)* Psszt! *(Fülrészve)* Jól megy a bolt?
L Micsoda tülekedés! De én csak beugrok hozzátok három szép piros almáért. Egyik jobbról, másik balról dudorodik a zsebemben, a harmadikba nagyot harapok, és uszgyi, tovább!
M *(L borzas hájára pillant)* Mikor mész borbélyhoz?
L *(felpattan)* Nincs most arra idő! a téli szezonban! Képzeld, a kislány attól fél, hogy sokan megfagynak miatta. *(Szünet)* Mert annyira várta a havat.
M Egy fényes csillag... Vigyázz rá, nehogy ellopják.
L *(kibámul)* Nemsokára itt a karácsony.
M Valami ajándékot szeretnék venni, de nincs pénzem.

L *(visszafordul)* És a nagy tájkép?
M Annak csak később fog örülni, ha még meglesz. *(A falra mered)* De miért cserélted ki fekete keretre? Így nem fogja szeretni!
L És a bolti freskó? Arra már nem emlékszel? Az is annak a híres festőnek az alkotása, aki sosem tudott fizetni.
M Almaszedés...
L Ott állsz mosolyogva egy létra tetején. És csak a kötényed lett lyukas a háborúban.
M *(L háta mögé mutat)* Nézd, mennyi kutya!
L *(nem fordul hátra)* Akkor is hozok neked valami ajándékot.

Egy bot csattanása hallatszik be a folyosóról

M *(riadtan)* Hallottad? Megint lőnek. Hova bújhatnék?
L A lepedő alá. *(Leül)* Hozok egy világító párnát.
M Szegény kisfiam, te csak magadat tudod megajándékozni.
L Veszek egy arany nyakláncot.
M Minek? Én már meghaltam. *(Elmosolyodik)* Álom, de valóság.
L És mit mondott az ostrom előtt a papírkereskedő?

M tátott szájjal hallgatja

Nem pénz kell, hanem arany.
M Félek.
L Mitől?
M A papírkereskedőtől.
L Mert tőle nem kell annyira félned?
M *(szünet)* Igen. *(A semmibe mered)* Az ott a mamáék háza?
L Nem hiszem.
M Lebontották?
L Dehogy. Csak innen nem látszik.
M S hol a kulcs?
L Nálam.
M Nálad?! Akkor hogyan fogunk bemenni?
L Majd bekiabál a nagyfiad.
M Most hol van?
L Jön nemsokára, csak előbb pár tolvajt elítél.
M Honnan tudja, hogy ki, milyen büntetést érdemel?
L Egy bíró ne tudná? Börtön, vagy onelkobzás...
M Jaj, ne mondj ilyeneket.
L De hát meg kell őket büntetni.
M Igen, de miért nekünk?
L *(az ágy és az éjjeliszekrény közé néz)* Már megint összetépted a szalvétákat.
M Levelet akartam írni, csak nem sikerült. Ne csapjál be, ugye meghalt?
L Kicsoda?
M Hát az édesapád.
L *(szünet)* Hazugság. Ki etetné akkor az állatokat? De most már nemem kell. *(Feláll)*
M Maradj még, kisfiam, *(Riadtan oldalra pillant)* ne hagyj itt ezekkel. Hideg a lábam, fogd meg.

L megfogja

Forró a kezed. Lázas vagy?
L Majd pár korty tea meggyógyít, *(M szájára élé dugja a szívószálas üveget)* tessék.
M *(nem akar inni)* A mamáék...
L *(türelmetlenül)* Ha nem iszol, elmegegyek.
M *(pár keserves korty után)* A mamáék mindig tartottak pár libát. Lehetett velük beszélgetni.
L *(téblából)* Meg a Sajóval, a tarka kutyussal, akit felöltöztettél.

Második látogatás

- M Már nyújtotta is a lábát, ha elővettem a ruhácskákat, amiket én varrtam neki. Csak tejet ittam, a tojásokat eladtam a szomszédoknak, négy fillérért darabját, hogy anyagot vehessek.
- L De a sánta csibével is beszélgethettél. Csak a mamával nem, aki elutazott.
- M Egyszer késő este jött haza. „Hol vagy?” Nem merem megszólalni.
- L De meggyújtotta a lámpát...
- M És megkérdezte, miért hallgatok. *(Kislányhangon)* „Mert a mama azt ígerte, hogy nemsokára megjön. Nem te vagy a mama, te boszorkány vagy.”
- L *(szünet)* Csak a mostohád volt.
- M Sokszor napokra eltűnt.
- L Amíg a nevelőapád az országot járta.
- M De a papa mindig hozott valami csekélységet. És sohase vert meg. Te egy kis cigánylány vagy, mondogatta, hiába mosakodsz.
- L Engem a Vera mama fürdetett, aki azelőtt táncosnő volt. Nem is akartam kimászni a lavorból.

Bejön J nővér

- J Jön a kislfia, ugye mondtam? *(M fölé hajol)* Na, ki vagyok én?
- M A legszebb és a legaranyosabb...
- L *(hátról pénzt csúsztat a nővér zsebébe, miközben hozzátapad)* Vera mama...!
- M *(izgatottan)* Egy jegyzőtől született volna gyereke, de addig emelgette a vaskályhát, amíg el nem ment...
- J *(főlegyenesedik, de még mindig a farát riszálja)* Már megint az antivilágban járunk?
- M *(L-re néz)* Ezt sírva mesélte, mikor egyszer megkérdeztem, hogy miért szeret annyira. *(Szíjog)*
- J Nana! Nem pityergünk!
- M Jobban értett hozzád, mint én...
- L Na látod. Most is segít.
- J *(újra lehajol, és megcsókolja M-et)* Ugye, milyen huncut fia van?
- M Imádtam.
- L Mégis elzavartad, mikor egyszer csikket szedtem neki a megállóban.
- M *(J-től)* Van fekete gyógyszer? Ég a fenekem.
- J Az enyém is. *(Átnyalábolja M-et)*
- M *(kiabál)* Jaj, de rossz! Nem akarom!
- J *(oldalra fordítja)* Így ni.
- L Mért kiabálsz, ha segítenek?
- M Nem én kiabálok, hanem a félelem.

Távoli jajgatás

- J *(kifelé menet rákacsint L-re, aztán felemelt ujjal M-hez)* Hallgassa csak... Még most is visszhangzik. *(Kimegy)*
- L Most már nekem is mennem kell.
- M *(az üres székre mered)* Küldd ki azt a kurvát!
- L Máris, csak előbb...
- M Nem látod, hogy izeg-mozog?!
L De hiszen csak egy törülköző... Várj csak, ráülök. *(Odamegy, leül a másik székre)* Na?
- M Pfuj, az öledben ül.
- L *(lehajtja a fejét)* Elég volt. *(Mintha ledobná)* Sicc! *(Feláll)*
- M Aludj itt.
- L Nem lehet. Meg kell itatnom a lovakat, tudod. Két vödör víz... *(Veszí a kabátját és a táskáját)* De te is igyál, mert kiszáradsz.
- M Most mit tegyek?
- L Aludjál. A kislány is azt mondta, mikor eloltottuk a tüzet.

Mihelyt kilép a szobából, sötét lesz. Távoli zene

M most magasabban fekszik. Talán órák óta beszél. A másik ágyon G, a vak öregasszony alszik tátott szájjal

- M Két évig villanyfényben aludtunk. „Hadd égjen a lámpa, ha a kicsinek tetszik.” De nem mi rontottuk el. A bombázások. Hároméves volt, mikor véletlenül magára zárta a nagyszoba ajtaját. Sokáig kérleltem, magyaráztam, míg sikerült kinyitnia. Jó kis lakás volt. A harmadik emeleten. Annyiszor megmásztam, hogy a világ tetejére is feljuthattam volna...

Belép L, aki pár pillanatig hallgatózott

- L S lehet, hogy egyszer már az első lépcsőforduló után felkapaszkodtál a csúcsra.
- M Kislám! Hogy találtál meg?
- L Könnyen. Heteken, hónapokon keresztül, éveken át... *(Az ágy végébe teszi a táskáját és a kabátját)*
- M Ellopták a cipőmet.
- L *(egy széklet tesz az ágy mellé)* Otthon sok cipőd van. *(Leül)*
- M De hogy menjek haza? Vegyél egy fekete cipőt.
- L Nem akarok cipőboltot nyitni, inkább egy gyümölcsboltot. *(Kivesz a táskájából egy zacskót)*
- M Azt már nyitottál.
- L Te igen, de én nem. *(Felemel egy szőlőfürtöt)*
- M Ami az enyém, az a tiéd is.
- L Na, mi ez?

M csak bámulja

*Szőlő. Sziciliából. Télen és a harmadik emeleten a legfinomabb. *(Letép egy szemet, de M elutasítja)**

- M Add a kislánynak. Mikor jön?
- L Még náthás egy kicsit. *(Bekapja a szőlőszemet)*
- M Megvetted már neki az ajándékomat? A puha szárú csizmacskát?
- L Közösén választottuk ki. Aztán hógolyóval megdobott egy plakátot. *(M szájába dug egy szőlőszemet)* Azért, hogy meggyógyuljál.
- M Szeretni fog-e, ha meglát?
- L Mint régen. Ha te is úgy szereted *(Újabb szem)* a szőlőt.
- M *(a szemközti falra mered)* Nincs meg a kép!
- L Hát ez is rémlátás. A puszta fehér fal, amelyről azt hiszed, hogy a szobád fala.
- M El fog felejteni...

G felhorkant

Egy ilyen banyát raktak ide! Nem elég, hogy vak, még horkol is.

- L *(egy szem ide, egy szem oda)* Még Schultznak, a kegyelmes úrnak sem volt ilyen jó dolga.
- M Scholtz.
- L A többi stimmel? Gazdagok vagyunk...
- M *(ujjával a száján)* Psszt!
- L Van házad, kerted, birtokod...
- M Csak amíg veled beszélek. Amikor elmész, semmi vagyok.
- L De még nem megyek el, ne félj. Hoztam süteményt is.

Csörömpölés

- M Megitattad már a lovat?
- L Még nem kell...
- M Mikor egy város végi telepen ott kellett hagynom a Szikrát, még visszaneztem rád, mintha azt kérdeznéd: nem megyünk már haza?!
- L De most már nem vehetik el a lovunkat. Még a kegyelmes úr ro-

mos villáját is visszaadták.
 M *(mint egy nagy titkot)* Én akkor is félek, ha nem félek.
 L Tudom, a sánta csibe helyett is. *(Az utolsó szem, aztán ripacszkodva)*
 És most mi jön? *(A táskájába nyúl)*
 M *(nagyot nyel)* Egy bomba...
 L Majdnem, *(Kiveszi)* csak marcipánból.
 M Nem kérem.
 L Akkor odaadom egy árva gyereknek.
 M Én vagyok az árva gyerek. *(Elveszi, és beleharap)*
 L Emlékszel, milyen örömet szerezteél az édesapámnak, mikor beval-
 lottad?
 M Mert ő is az volt. *(Még egy harapás)*
 L De innod is kell. *(Fogja az üveget)*
 M Miért?
 L Hogy ne legyek árva gyerek.
 M *(odanyújtja a sütemény maradvékát)* Edd meg a felét legalább, olyan
 sovány vagy!
 L A kislány csak egy vézna majomnak adta oda a süteményét. Ő
 bezzeg nem adná oda nekünk. De igen, mondta a kislány,
 Afrikában odaadná.
 M *(elmosolyodik)* Milyen okos...
 L Emlékszel, milyen karcsú voltál valamikor?

M két kezét összeérinti, mintha átfogná valakinek a derekát

Akkor még a szalonban dolgoztál... *(Megtörli M száját egy szalvétá-
 val)*
 M Meg is becsültek! Én próbáltam fel a legszebb ruhákat.
 L Mi szeretnél lenni? Nagyságos asszony vagy kézilány?
 M Nem szeretnék az lenni, mert az vagyok.
 L Ne tréfálg. Te az édesanyám vagy.
 M *(a vaságy szélére néz, melyet jobbával szorongat)* Mikor engedhetem
 el ezt a botot?
 L Máris. Csak engedd el. *(Egyenként fejt le M ujjait a vasról)* Úgy
 kapaszkodsz, mint egy szakadék szélén.
 M *(megnézi)* Milyen csúnya lett a kezem...
 L *(szünet)* Még most is dolgozik.
 M *(felpillant)* Szürke a hajad. Mért nem mosod meg?
 L Csak őszülök. De szürke hajam távolról még fekete. Azt mondta a
 kislány.
 M Mást nem mondott?
 L A porond csillaga? Dehogynem. Mikor átmentünk a patakon egy
 kidőlt nagy nyárfán, azt mondta, hajoljak meg. Köszönjem meg a
 tapstot.
 G *(ébredszik)* Jön a lányom, nem kell a vacsora, jön a lányom. Mikor
 jön már? Jön, csak még dolgozik, ő sem a levegőből él.
 L Gizike, nem kér valamit?
 G Maga is itt van? Nem tudom, hogy kerültem ide. A mama nem
 hagy aludni. Egész éjjel magyar nótákat énekel. Vagy kiabál.
 M Ne foglalkozzál vele.
 L *(G-hez)* Egyedül jobb lenne? *(M-hez)* Nekem is énekelhetnél.
 G *(énekelve)* „Piros, piros, piros, háromszor is piros...” *(Mérgesen)*
 De nem százszor!
 M *(sértődötten)* Nem neki énekeltem. A papának!
 L *(G ágyához lép)* Egy kis teát?
 G *(kinyújtja a kezét)* Adja csak ide.

L odaadja az üveget

Köszönöm.
 M Irigy és árulkodó...
 L *(közbevág, az ablakon kipillantva)* Mekkora köd van odakinn...
 M Vigyél ibolyát a papának és a mamának.
 L Ibolyát? télen?

M *(énekelve)* „Leszakítják az ibolyát tövéről, elviszik a szép leányt a...”
 G „...sötétből.”
 M *(messzire néz)* Nézd, ott megy egy lovas kocsi.
 L És ki a kocsis?
 M Nem látom.
 G *(kezében az üveggel)* Kérem, tegye vissza a helyére.
 L Igenis.
 G Köszönöm. *(Szünet)* Maga nem tehet róla.
 M Gyere vissza!
 G Már megint féltékeny.
 M *(az ágy szélére mutat)* Nézd, mennyi kutya rohangál itt...
 L Milyen kutyák?
 M Vörösek. „Vörös kutya, vörös ló...”
 G „...vörös ember ritkán jó.”
 M Ne hallgass rá, ez egy...
 L *(még hangosabban)* ...rég nagy igazság! *(Visszaül)* Képzeld, azt mon-
 ta a kislány, hogy jó királynő lesz, ha majd meghalok.
 M Bolondokat beszél.
 L Emlékszel, mikor...
 M Nem akarok emlékezni!
 L Hát akkor miről meséljek?
 M A kislányról.
 L Majdnem elfelejtettem!

Bábjáték

L *(kivesz egy rongybabát a táskájából. Neki mondja)* Miért nem szóltál?
(M-nek) Nézd, itt van...
 M Ilyen kicsi?
 L Csak ha bábozunk. *(A Rongybabához)* Na, mit ígértem neked?
 R *(gyerekhangon)* Hogy kiszabadítjuk a zsiráfot. De hol lakjon?
 L Hát a templomban.
 R És mit szólnak a szentek, ha megessi a virágokat?
 L Nem haragszanak érte.
 M Add ide!
 L *(M kezébe adja a Rongybabát)* Látod, behoztam, hogy ne legyél
 egyedül.
 M Nekem is ilyen szép copfom volt. *(Babrálja)* A mama első nevelt
 lánya sohasem szeretett. Egy ideig neki kellett mosdatnia és
 megfésülnie.
 L Emlékszem...
 M Sokszor húzta a hajamat, és a fejemre ütött. Aztán neki is lett két
 nevelt lánya. Az egyik kurva lett Bécsben.
 L A jóságos Lujzi néni...
 M Ne keljek fel ebből az ágyból, ha nem így történt!

G szuszogni kezd. Maszturbál?

L *(odapillant)* Hihetetlen.
 M *(szünet)* Hol a papa?
 L Szerinted?
 M Fát fűrészel.
 L Hogy befűtsön? Inkább szellőztetni kéne.

Valaki jajgat

M Maradj még, kisfiam.
 L Akkor igyál egy kortyot.
 M Miért? Szomjas vagyok?
 L Kiszáradsz. *(Megitatja M-et)*
 M Most mit tegyek?
 L Semmit, csak pihenj.
 M Már eleget pihentem.

L Akkor mesélj.
M Mire vagy kíváncsi?
L Hát arra, hogy...
M ...mi történt az első elemiben?
L Igen.
M Az első padban ültem. Akárhányszor kérdeztek valamit, a kezemet nyújtogattam. Mikor a tanfelügyelő tintát kért, kikaptam a tintatartót a padból, és a tinta végigcsurgott a fehér csipkeruhámon. Nem lehetett kimosni. Aztán a mama kékre festette.
L És piszkos kék köpenyben szolgáltad ki a vevőket...
M *(ingerülten)* Az sokkal később volt. Előbb varrni tanultam. A szalokban...
L Mikor a legjobbak még az első padban ültek.
M *(szünet)* Most éveket kihagytam...
L Hát bizony kimaradtál, de majd pótolod. Nem kell már a szalokban görnyedezni.
M Mennyi gomblyukat varrtam, istenem. Fillérékéért. De aztán mindent. Csodájára jártak, olyan szépen.
L Megfizethették volna.
M A papa már nem tudott dolgozni. Egyre soványabb lett. *(Szünet)* A mama meg iszákos.
L Bánatában.
M Kiabált, püfölt, ha nem hoztam bort a kocsmából. Azért költőtünk olyan messzire, mikor összeházasodtunk.
L Így lettünk budaiak...
M Meg is mondtam a szegény papának, hogy oda talán nem jönnek utánam.
L És hány kis gomblyukat kellett varrni egy villamosjegyéért?
M Inkább kutyagoltam. De volt egy tapasztalt barátnőm...
L ...aki már egy kifestett banya volt, mikor meg kellett csókolnom.
M Igen, ő mondta, hogy kérjek haladékat a háziúrtól, és vegyek egy használt varrógépet, majd hoz kuncsaftokat.
L *(két karját fölemelve a levegőbe csókol)* Nem tudtam, hogy neki köszönheted...
M Meg egy púpos kis zsidónak, aki megsajnálta a Teleki téren.
L „Kegyed mért szomorú? Csak nézi, nézi... Van itt egy tróger, aki rögtön felkapja.”
M Odahaza letérdeltem a konyha kövére: „Istenem, adj munkát!”
L Attól kezdve hajnalig hajtottad a varrógépet.
M Annyian jöttek. Selyemkosztümöt, hat méter hosszú uszályos menyasszonyi ruhákat is varrtam. Jól kerestem.
L De később a boltban még annál is jobban. *(Halkabban)* Csak azok a ronda vevők...
M Az édesapád segéd volt, akit kihasználtak, de azt mondta, hogy nem bírja elviselni, amit én csinállok.
L *(felpattan)* És mi történt végül? Nyitottatok egy jó kis gyümölcsboltot.
M Igen, megismerkedtem egy pénzes özvegyasszonnyal, az adott rá kölcsönt.
L *(hadarva)* És nemsokára vettél egy lovat meg egy stráfkocsit...
G Nekünk is volt egy boltunk a Szív utcában. Dízlámpákat árultunk.

L odafordul

M Ne nézz oda!
G *(hátranyúlva tapogatózik)* Itt semmi sincs...
L Gizike, mit parancsol?
G Csak a párnámat, hogyha megigazítaná...
L *(odalép)* Már itt is vagyok. *(Feljebb húzza a fejtámaszt)*
G Egy kicsit magasabbra...

L még feljebb húzza

Köszönöm, elég.

M Fáj a hátam! Siess!
L *(mint egy boltos)* Jövök már...
G Mondja, már este van?
L Még este van, téli este...
M *(G-nek)* Főznöm kéne a kisfiamnak, mert olyan sovány!
L *(visszaül)* Tejfőlös karfiolt ennék.
G Attól ugyan nem hízik meg.
M Ne hallgass rá!
L De hogyan készítem el?
M Egyszerű, meglátod. Sós vízben megfőzzük a karfiolt, aztán szitára rakjuk, és jól lecsurgatjuk...
G Vajban pirított prézli is kell hozzá.
M Már megint beleszól.
L Leöntjük tejjel is, de aztán?
M Sütőbe téve jól átforrósítjuk.
G Előbb egy jénai tálba kell tenni...
M Én itt nem maradok tovább!
L *(szünet)* Ne utazzunk Londonba?
M Ott már jártam. Itt szeretnék meghalni. Nem itt, *(Az ágyára mutat)* hanem Magyarországon.
L Azért még elutazhatnánk.
M Miért nem adsz pénzt? Kimennék az országútra, felkérlekednék egy teherautóra...
L Hova mennél?
M Nem tudom.
L *(felpattan, járkálni kezd)* De hát van házad, kerted...
M Már nem érdekel.
L Világgá mennél?!
M *(szünet)* Ez csak amolyan gyerekkori ábránd.
L Akkor kirándulunk.
M Hova?
L Visegrádra.
M Oda nem megyek. Ott elvette a labdámat a hegy.
L Mert legurult. Majd megkeressük.
M *(szünet)* Régen volt. *(Szünet)* Vigyél haza!
L *(felkapja a Rongybabát, és gyerekhangon)* „Majd holnap, ha kicsi leszel...”
G Mért ijesztgeti a mamát? Nem szégyelli?
L Csak játszunk, Gizike, csak játszunk.
M Ne törődj vele.
L *(visszaadja a Rongybabát)* Nyerít a Szikra, mennem kell. *(Ráteríti a pokrócot M-re)*
M Most jöttél, máris elmész?
G Viszontlátásra!
L *(felveszi a kabátját)* Ne gomblyukat varrjál. Rólad is mesélnem kell a kislánynak!

Integretve kimegy. Zene a sötétben

Harmadik látogatás

M a Rongybabával játszik. G tátott szájjal alszik a másik ágyon

M Milyen szépen játszik ez a kislány, mondta valaki a kerítésnél. Szegényke, ha tudná, hogy ma halt meg az édesanyja... Így tudtam meg. Mikor még nekem is ilyen piros masnim volt.
L *(belép)* Látod, ma is megtaláltalak.
M Kisfiam...!
L *(leteszi a táskáját és a kabátját)* Hallottam, mit meséltél...
M Az nem mese! Így történt.

L *(kiveszi a táskájából)* Sajnos, már nem lehet olyan érett nyugat-indiai banánt kapni, mint akkoriban.
 M Csakhogy hazajöttél. Mióta várlak! Nézd, milyen csúnya lett a kezem...
 L *(odahúzza a székét, leül)* Szébb, mint ha gyűrűk ékesítenék. *(Kiveszi és meghámozza a banánt)*
 M Hol a kislány?
 L Otthon, de nagyon messze.
 M *(a két ágy közé néz)* Vidd ki ezt a bolhás kutyát. Még felugrik az ágyamra.
 L *(M szájába dug egy darabka banánt)* Nem bolhás a kislány sem. Ha unatkozik a parton, csak eldobok egy botot, érte szalad, fölkapja, és a szája elé tartva boldogan visszahozza.
 M Ne dobd el a botomat.
 L *(M kezébe adja a banánt)* Megvan, ne félj. Azzal csak otthon játszik. *(Felemeli a Rongybabát)*

Bábjáték

R Bújjunk a gyökerek közé.
 L *(M lábához dugja)* Neked sokkal könnyebb.
 R *(szünet)* Most úgy örülsz.
 L Miért?
 R Nem tudom.
 L *(M-nek)* Nincs jobb hely ennél. *(Halkabban)* Ott a boldogság. Egy nyárfa gyökerei közt, amely nemsokára kidől.
 M Fáradt vagy. Sokat dolgozol?
 L Akinek könyvecskéje van, annak nem kell.
 M Te nem vagy olyan...
 L Nem, dehogy. Csak rosszul aludtam.
 M *(elréved)* Hajnalban én is felültem az édesapád mellé a kocsira, aztán elindultunk.
 L Ilyen hidegben?
 M Egy könnyű rövid kabátban, hogy majdnem odafagytam az üléshez. De kiértünk a Nagyvásártelepre. Én körömcipőben, selyemharisnyában...

G valamit motyorékol

Akárhol álltam, előbb szolgáltak ki, mint a kendőkbe bugyolált kofákat.
 L Bármit felvehettél volna...
 M És hova tűnt? Hol az a csinos nagyságos asszony? Hol van?!
 L *(szünet)* De boltvezető lettél.
 M Nem akarok az lenni.
 L A kopasz királynak köszönheted, hogy államosították a boltunkat.
 M A Szikrát is elvették...
 L Legalább nem kell fuvarozni.
 M Akkor most mit csinálsz?
 L Megolvasom a bevételt. Az édesapám is boltvezető lett.
 M Lopnak az eladók.
 L Majd újra együtt árultok. S vigyázol a kasszára.
 M *(szünet)* Fáradt vagyok...
 L Akkor majd én, mint gyerekkoromban...
 M Van elég áru?
 L Hajaj. Képzeld, már nem tartozunk semmivel. Édesapám az ország minden adósságát kifizette álmában.
 M Szegény édesapa...
 L Nem szegény.
 M Miért?
 L Mert ő nem félt soha semmitől. Még a számláktól sem. Egyszer egy intézőt is megkergetett az utcán.
 M De hiányzik. Most hol van?

L *(szünet)* A kertben...
 M Félek a kertben.
 L *(halkabban)* Még most is, helyette is... *(Hangosabban)* Nem félt, mert mit jövendőlt egy cigányasszony neki?
 M *(szünet)* Nem emlékszem.
 L Pedig a nyolcvanadik születésnapján mesélte.

M csodálkozva néz L-re

Azt jövendőlt neki, hogy hosszú életű lesz.
 M Hogy hihetett egy cigányasszonynak?

G felnevet

L Az édesapám akkor még mezítlás gyerek volt.
 M Nem volt mezítlás, mert vettem neki egy szandált.
 L De hiszen még nem éltél...
 M De már vettem neki.

Kiabálás a folyosóról: „Juci! Jucika!”

L S hogyan látogatott meg a klinikán, mikor megszülettem?

M csak néz

Hát arra is én emlékezek? *(Feláll, és eljártassa)* Egy hatalmas orgonacsokorral.
 M *(bizonytalanul)* Emlékszem...
 L *(leül)* És a kisbőröndre, amivel a boltból a klinikára mentél?
 M Megvan még?
 L Meg, a padláson. De mi volt benne?
 M Babaruhák.
 L És hálóing?
 M Igen, két hálóing.
 L Varrtál magadnak egy szép pongyolát is...
 M Az is benne volt.
 L Milyen ruhában voltál?
 M Kockás ruhában.
 G Mi ez? Kihallgatás?!
 L Igen, Gizike, az, de nem én vagyok a kihallgató. *(Közelebb hajol M-hez)* Felszálltál egy zsúfolt villamosra...
 M Istenem, fohászkodtam, ez a sok ember mind megszületett valamikor, segíts, hogy az én gyermekem is szerencsésen megérkezzen.
 L Miért nem taxival mentél?
 M Furcsa, mert akkor már nem kellett spórolni...
 L Nem siettem.
 M Négy kiló hatvannal születettél. Nem volt akkora pólya sehol, hát lepedőbe csavartak.
 L *(mintha megrettenne)* Máris?!
 G *(félálomban)* Élnek, míg beszélnek...

L odapillant

M A lábam is fáj, ha elmész.
 L Lássuk csak, itt a kenőcs, *(Megkeresi)* máris meggyógyítom.

M szípgöngy kezd. Bejön J nővér

J Eltörött a mécses? *(L válla fölött rámered M-re)* Na, ki vagyok én?
 M A legaranyosabb, a legangyalibb...
 J Látom, banánt is hozott a fia.
 M Annyit hoz, amennyit csak akar!
 L *(hátraveti a fejét, J melléhez nyomva)* Nyugat-Indiából...
 J *(még jobban L-hez tapadva)* Így szereti *(Szünet)* a mamát.

G Halló!
J (odamegy) Itt vagyok, naccsága.
G Jucika, maga az?
J Én volnék.
G Nem telefonált a lányom?
J Jaj, de türelmetlen!

L föláll

M Hová mész?
L (odalép, pénzt csúsztat J zsebébe, és fogdossa) Ma talán a falnak kéne fordítani...
J Úgy lesz, minden jó lesz ma éccaka. (Kitáncol)
M (L-hez, aki visszaül a helyére) Látom, fáradt vagy...
L Csak álmos.
M (elmosolyodik) El akarsz szökni...
L Innen? A jó melegből...?
M (L kézfejeére bökk) Itt egy bogár.
L Régóta. Csak egy barna folt.
M Szomorú vagy.
L Mert nem akarsz teát inni. (Szünet) De mért legyen vidám?
M Mert látod anyádat! Csak én lehetnék szomorú.
G Remélem, ma éjjel nem fog magyar nótákat énekelni...
M (G-hez) Van rosszabb is nálam!
L Egyszer egy nagy kerek sajtot gurítottál az elhurcoltak közé.
M Öregek, asszonyok, gyerekek hosszú sorban az utcán... Nem is tudom, hogy mertem megtenni. Rám is támadt a boltban az egyik vevő: „Ha nem volna kisfia, magát is közéjük lökném!”
L (szünet) Látod, megmentettem az életedet.
G Muszáj erről beszélni?! Vagy magát ez szórakoztatja?!
L Nem, Gizike, de gyakorolnunk kell. Vannak itt elég sokan, akik csak egy-két szót tudnak ismételtetni!
M Ne törődj vele.
L Jó, hogy szólt. Behoztam pár fényképet. De hol a szemüveged?
M (mereven a padlót nézi) Nézd, mennyi kukac...
L (miközben a fiókban keresgél) Lepkéket sose látsz? (Felteszi M-re a szemüveget, és megmutatja az egyik fényképet) Na, ki ez?
M (szünet) A nagymama...
L Igen, te vagy.
M (szünet) Ilyen csúnya volnék?
L Nem vagy csúnya, mert mosolyogsz. És kire? (Szünet) Nem látod? (Szünet) Itt játszik a lábaddnál.
M Egy kutya?
L A te aranycsillagod.
M (szünet) Már nem tudok játszani... (Visszaadja a fényképet) Megfájdul tőle a fejem.
L (elteszi) Jó, majd máskor. (Leveszi a szemüveget M-ről)
M Most mit csináljak?
L (visszateszi a szemüveget) Van itt egy kis nápolyi. Nem kéred?
M Nem kívánom.
L Lovak nélkül sokan éhen haltak volna Budán.
M Vödörökben vitték a lóhúst.
L Ostrom után húzhattad a hordárkocsit...
M Pár kiló lisztért. A könnyem is potyogott, olyan nehéz volt.
L Át kellett vinned Pestre a mindenórás asszonyt. S akit felfogadtál, csak tessék-lássék tolt a hordárkocsit.
M Téged is fel kellett ültetni rá, mert hamar elfáradtál.
L (gyerekhangon) „De majd otthon kenyeret sütünk...” (Szünet) Évek múlva is egy zsák száraz kenyeret tartottál a spájzban. Rossz volt rálépni, úgy recsegett.
M (szünet) Most hány lovunk van?
L Kettő.
M Nem kell több.
L De vannak galambok is.

M A lovakra vagyok a legbüszkébb.
L Egyszer egy kosár krumplit vittél a gróf néninek, aki már majdnem éhen halt. Emlékszel, hogy mit mondott?
M „Kedvesem, én sajnos nem tudom, hogyan kell megfőzni.”
L De négy-öt nyelven beszélt. Kár, hogy nem sokáig járhattam hozzá...
M Hagyjuk.

Bömbölni kezd egy rádió, de gyorsan lehalkítják

L (felemeli az üveget, és az éjjeliszekrény lapjára pillant) Rozsdakarika. (Szünet) Sok terítőt horgoltál?
M Még a Sziklakápolna monstanciájának is. (Egy-két kortyot iszik)
L Akkor megszolgáltad a misegyertyákat.
M Mindet meggyújtottam, úgy imádkoztunk a pincében.
L Mert azt hitted, hogy pár napig tart az ostrom. De most már mennem kell. (Szünet) Igyál még egy kortyot.
Ü (benéz) Nincs panasz? Minden rendben?
M Kedves, aranyos doktornő...
L Köszönjük.

Ü elmegy

M Aludj itt.
L Nem lehet.
G Most már menjenek haza. Vendégeket várok ma estére.
L Hallottad? Mennem kell. (Szedelőzködik) „Nem megyek én megszire...”
M „...csak a világ végére.” Mikor elmész, mintha összedőlne a világ.
L Aludjál.
M (balját emelve) Nem tudok.
L Mégis meg kell próbálni. (Felveszi a kabátját) Nemsokára jövök.
M Mennyi az a nemsokára?
L (veszi a táskáját) Csak megítatom a lovakat, aztán...
M Hol a sapkád?
L (mutatja) Itt van, itt. De még a régi svájcisapkám is megvan valahol.
M Karácsonyig könyörögtem, hogy vedd fel.
L És húsvétig, hogy vegyem le. (Az ajtóból integet) Jövök!

Zene a sötétben

Negyedik látogatás

M tátott szájjal alszik. Egy flakonban pár szál hervadt virág. G infúzióra kötve nyögdecsel. Belép L. Óvatosan az ágy végébe teszi a táskáját és a kabátját, aztán odalép M-hez

L Még egy vázád sincs... Rongyok. A körömolló is túl nehéz. Hideg van. Egy régi tableta. Kidobnám, de nem lehet. Még te raktad oda. Hiába ég a villany. A tükrös szekrényt nem tudom kinyitni. (Hangosabban) Régen te is felébredtél, ha rosszat álmodtam...

M ébredszik

Látod, én akárhol megtalálalak.
M (elmosolyodik) Kisfiam...
L Várj csak, most feltámasztalak...
M (elkomorul) Nem akarom.
L (átkarolja, és feljebb húzza) Ne szorítsd le a fejedet...
M Nem akarom a fejfát!
L Azért kell így feküdni. Magasabban. (Az ágy mellé tesz egy széket. Leül)

M Ma fölmentem egy hegyre.
L Egyedül?
M Te is ott voltál a hátam mögött.
L Miért mentél föl?
M Már nem emlékszem.
L S aztán?
M Lejöttem a hegyről.

G felnyög

L Mért is maradtunk volna odafent...
M *(a takarót babrálva)* Sok kis gomblyukat kell varrnom. Kegyetlen munka.
L Veronika napján születél. Veronika a varrónők patrónája. De dolgozhatnál a boltban is...
M Jó, de vigyél ki innen.
L Most nem lehet. Majd tavasszal.
M Ha ezt tudom, nem jövök ide. *(Felszisszen)*
L Mi fáj?
M A lelkem. *(Szünet)* Hogy nincs itt a papa.
L *(egy cetlit talál az éjjeliszekrényen)* De nemrég itt járt a nagyfiad.
M De én nem voltam itt.
L *(elolvassa)* Azt kéri, hogy hozzak neked kenőcsöt.
M Nem kell.
L Miért?
M Én most azt játszom, hogy nem vagyok beteg.
L Akkor egyél egy kis banánt. *(Kiveszi a táskájából. Megnézi a címkéjét)* Ecuadorból küldték, ahol örökké nyár van. *(Meghámozza, és M kezébe adja)*
M *(vissza akarja adni)* Edd meg a felét legalább.
L *(mutatja)* Itt egy másik, ezt nem adom neked.
M *(nehezen nyel)* Majdnem megfulladok.
G *(félrebeszél)* Most már felkelek... Mit akarnak még...?!

L odafordul

M Ne hallgass rá!
L Emlékszel, mikor hazaszaladtál egy kakassal?
G *(sírós hangon)* Nem emlékszem!
L Már kék volt az arcom. Megfulladtam volna, ha nincs az a kakas.
M Ne mondj ilyeneket.
L És arra sem emlékszel, hogy egyszer sok pénzt találtál?
G Jaj, nem emlékszem!
L Abból fogadtak melléd egy zongoratanárnőt...
M Aki mérgében majdnem eltörte az ujjaimat.
L De néha leültél és játszottál. Az sem zavart, ha ki-be rohangáltunk. *(Dúdolni kezd)*
G *A Für Elise...*
L És a pincetűz? Mikor nagy füstben botladoztál velem a lépcsőházban, aztán csak odakinn a havas utcán vetted észre, hogy leesett a lábamról a cipő?
M Azt nem lehet elfelejteni...
L De valaki visszament érte. Arcán egy vizes ronggyal ment fölfelé, végigsimítva minden lépcsőfokot, amíg meg nem találta. *(Szünet)* Arra már nem emlékszel?
G *(távolról, sírósan)* Nem emlékszem! Jaj, nem emlékszem!
L A kiskutyádra, Sajóra sem, aki mindig megfürdött utánad egy bádoggásban?
M Minek emlékeznek? Elütötte az autó.
L Mert harapdálta a kerekét.

G nyöszörög

M Nem akarok emlékezni. *(Oldalra pillant)* Nézd, ott a köpenyem, de lyukas a zsebe.

L Akkor igyál teát, *(Odaadja az üveget)* de legalább három kortyot.

M kimeredt szemmel iszik

Még...
M *(sóhajtván visszaadja az üveget)* Hat.
L Hoztam egy süteményt is *(Kiveszi)* a régi cukrászdából.
M Nem kérek.

Kurjongatnak az utcán

L Akkor odaadom a csavargóknak.
M Ne szoktasd ide őket!
L *(az ablak felé tartva)* Csak a felét legalább...
M Ne adjál nekik, mert ha máskor nem adsz, megátkoznak!

G panaszának hullámzó dallama

L Igaz, de nehogy meglássák... *(Az egyik felét M-nek adja, a másikat bekapja)* Nem is rossz.
M Hol a kislány?
L Ki tudja? Lehet, hogy bábozik.
M Akkor most mit tegyek?
L *(megkeresi a Rongybabát)* Mi is bábozhatunk... *(Másik kezében egy összegyűrt piros szalvétát)* Nézd, itt egy Kisördög. *(El akarja dugni)*

Bábjáték

R Hiába bújsz el, az Isten mindent lát.
K A templomtoronyból?
R Dehogyan. Az égből.
K *(nyöszörögve)* Az nem igazság...
R Miért?
K Mert én őt sohase látom!

L *(odasúgva)* Ugye, milyen jól játszanak?
M Igen, de mi ez? *(L nadrágját nézi)* Kutya?
L *(leteszi a bábokat)* Vagy amit szétszaggat. A nadrágom.
M *(megérinti)* Ritkul a hajad. *(Felsóhajt)* Mi lesz belőled...?
L Ha nagy leszel? Nagy ember.
M Hogy szerettem én is játszani!
L Felsőgödön?

G felnyög

M A Jenőkével! A kerítésen át... Ott nyaraltak a szomszédban. Kis gödröt ástam, az volt a kút, kértem, hogy abba pisiljen, mert olyat még nem láttam.
L Aztán nem jöttek többé...
M *(haragosan)* Agyonlőtte magát az apja pisztolyával, mert katonaiskolába akarták adni! Most boldog vagy?!

G motyorékol

L Ne haragudj...
M Az édesapád is mindig bolondozott! A kurvák bezzeg vihorásztak, én meg bosszankodtam.
L Hol vannak már...
M Itt vannak!

Bejön J nővér

J Mi újság?
M Csókolom! *(L-hez halkabban)* Légy hozzá kedves.
J *(miközben kicseréli a palackot)* Gizike, ne aludjon! Hazajön a lánya...

G valamit motyog

...még az unokája is!

M *(halkan)* Ha nem adsz neki pénzt, fejbe csap egy bottal.

J *(odamegy M ágyához)* Maga pedig ne legyen féltékeny. Örüljön, hogy a fia nem a fiúkat szereti.

L *(egy borítékot csúsztat J zsebébe)* Meg a löverseny...

J *(M-hez, miközben L-t hátrébb taszítja a fenekével)* Énekeljen inkább!
(*Dalolva*) „Sárga csizmát visel a babám...” Vagy valami jobbat!
(*Kisiet*)

L *(feláll)* Nem emlékszem, mikor nevetél utóljára. *(Az ablakhoz lép)*
Mókáztál néha te is, nem voltál búvalbélt, meg is csiklandoztál,
ha morogtam, de lehet, vagy csak egy gonosz varázslat? *(Megfordul)*
hogy sosem hallottam a nevetésedet?!

M *(csak hallgat, de aztán kiabálva)* Nevetni akarok! Nevetni akarok!
Nevetni akarok!

L *(odalép, megsimogatja)* Ne félj, nincs semmi baj...

G *(mint távoli visszhang)* Nevetni akarok...

M *(szípgöngy)* Most mit csináljak?

L *(leül)* Mesélj valamit az édesapámról.

M Tudom, hogy mért nem látogat meg.

L Még nem jöhet...

M Mert meghalt.

L *(szünet)* Ki mondta?

M Álomban hallottam valakitől.

L Rosszat álmodtál. Mesélj csak.

M Hogyan látogattuk meg a szanatóriumban? Az is rossz...

L *(feláll)* De milyen jó a vége!

M *(mesélve)* Azt hittem, büszke lesz rám és a kisfiára. Sokat dolgoztam,
de sütött a nap, amikor elindultunk.

L járkalni kezd

Nagy kalapom volt, drapp kesztyűm és orgonalila ruhám, a lábamon drága cipő. Te is tisztán, csinosan...

L Hiszen még meg sem születtem.

M És a kezemet húzkodva már milyen nagyokat léptél!

L Mint a kis nagyfiad, de mindegy.

M Már húsz pengő volt a takarékbán! Siettem volna én is, de a szerpentin nem akart véget érni.

G felnyög

Aztán egyszer csak mit látok? Édesapád a parkban egy hölgyikével nevetgél. Gombóccal a torkomban léptem oda hozzájuk. A kisaszony elillant, ő meg csak ámult-bámult.

L „Menjünk innen, távolabb még sokkal szebb a park...”

M Igen, ezt mondta, mert el akart rejteni. Mi mindenről meséltem,
de alig figyelt rám.

L „Most már menetek kell, késő lesz, mire hazaértek.”

M Hazafelé a könnyeim potyogtak, mikor elkapott a zápor. Szép ondolált hajam kinyúlt, nagy kalapom terajta, vizes ruhám a testemhez tapadt...

L De jött egy luxusautó...

M Igen, egy igazi úrvezetővel.

L *(leül)* „Asszonyom, a buszmegállóhoz igyekeznek? Én is arrafelé megyek. Még nagyon messze van, szálljanak be, kérem.”

M Mint két ázott veréb, egymáshoz bújtunk. Nem mertem hátradőlni.

L „A szanatóriumból jönnek?”

M „Ez az én kálváriám. Már két éve, hogy odakerült az uram. Jötevényk, Scholtz Kornél ajánlására, mert egyszer vért köpött.”

L „Holnap lesz a nagyvizit, majd megnézem.”

M „Nem is tudom, hogyan köszönjem meg...”

L Már másnap megvizsgálta az édesapámat. Két év után először. *(M-re mered)* És mit mondott neki?

M Hogy magának semmi baja sincs, de ha sokáig itt marad, megkaphatja a tüdőbajt.

L És hazaküldte.

M Igen, már másnap.

L *(szünet)* Akkor most adok egy vitamint.

M Azt hittem, valami mást.

L *(M szájába dugja)* Ez annál sokkal többet ér.

M Mért vagy ilyen undok? Olyan helyes kölyök voltál.

L *(türelmetlenül, az üveggel)* Most ne beszélj, hanem nyeld le.

M Rossz ízű... Mért akarsz megmérgezni...?

L Egy nagy korty teával...

M nagyot nyel, és kitátja a száját

Ügyes vagy.

M Csak üres. Akkor lennék ügyes, ha két mázsa almát eladnék.

L Milyen jó lenne valóban. „Vigyen ebből a szép piros vonatából. Hazajött már a nagyfia? Egy kicsivel több, nem baj? Mi este hétig nyitva vagyunk. Igen, szombaton is!” Én meg addig a gangon egy koszos macskával vitatkozhatnék.

M *(gyerekhangon)* „Babáé, nem cicáé!” Mikor meghallottam, összeszókoztalak érte.

L Alig voltál velem. Fontosabb volt az üzlet, a sok ronda vevő. Nem csoda, hogy nem tudtam beszélni.

M Azt mondta egy doktor, hogy nemsokára be sem áll a szád!

G nyögdecse

L Igen, a pincében! Hol végre együtt voltunk. *(Szünet)* Egy kislányt szerettél volna, nem még egy fiút.

M Hogy ne vigyenek el katonának!

L *(szünet)* Különböző igazad volt. Most biztosan megfésülne. *(Hal-kabban)* S nem lenne ilyen a hálóinged... *(Kivesz egy fésűt a fiókból, és feláll)*

M Ne húzzad...

L *(fésülni kezdi)* Milyen nehezen törődöttél bele, hogy nem köthetsz masnit szépen göndörödő, aranyszőke hajamba.

M Nem is volt ilyen szürke! Mért nem mosod meg?!

L Mert előbb-utóbb megöszül az ember. De most már megyek. *(Elteszi a fésűt)* Be kell zárnom a boltot.

G *(motyogva)* Ne oltsák el... A csillár nem eladó...

M Fáj a lábam...

L *(megigazítja)* Így is?

M Nagyon fáj, hogy elmész.

L A lovakat is meg kell itatnom. *(A kabátjába bújjik)*

M Nem tudom becsukni a kaput.

L *(veszi a táskáját)* De a szemedet be tudod csukni. Aludjál. Nemsokára jön a papa is, ha jól álmodsz.

M A kapuban vártam a papát, mert mindig hozott valami csekélységet.

L Majd én is hozok. *(Integetve kimegy)*

FÜGGÖNY

II

Ötödik látogatás

M félig begombolt, rövid hálóingben fekszik, a takarója összegubancolódva. A másik ágy üres. Belép L. Szemlátomást fáradtabb és elhanyagoltabb, mint legutóbb

M Kisfiam! Olyan régóta várlak! Hogy találtál ide?

L Mint mindig. *(Az üres ágyra teszi a táskáját és a kabátját)* Ugyanúgy.

M *(mutatja)* Nézd, mit találtam ki...
 L *(kiveszi a kezéből az agint)* Lehúztad a pokrócra, és összecsomóztad.
 M Jó kis batyu.
 L Igen, de most még be kell takarózni.
 M Ne rontsd el...
 L *(félredobja)* Csak feltámasztalak...
 M Nem akarom!

L mintha csak átölelné, feljebb húzza M-et

Fáj!

L felemeli a fejtámaszt

Ne...!
 L *(M-re teríti a pokrócot)* Odakinn süvít a szél. *(Odahúzza a székét, és leül)*
 M A nagypapa nem jön?
 L A nagyfiad?
 M Igen.
 L Látod, milyen jó, hogy két fiad van? Most itt vagyok én.
 M S a harmadik fiam?
 L Van egy harmadik is? Erről eddig nem tudtam.
 M Hát a nagypapa.
 L *(a táskájáért nyúl)* Nemsokára bejön. *(Kiveszi)* Hoztam egy véranrancsot.
 M Már sokat ettem a boltban, amikor vártalak.
 L *(kivesz egy papírlapot is, széthajtja)* Nézd, mit rajzolt neked a kislány.
 M *(nézegeti)* Gyönyörű, eleven...
 L S mi van a kosarában?
 M Szív.
 L Azt is mondhatjuk. *(Szünet)* A sánta csibe.
 M Szeretnék neki ajándékot venni.
 L Mit?
 M Egy emlékkönyvet, de szépet, egy pici lakattal.

Bábjáték

L *(gyerekhangon, kezében a rajzzal)* Mondhatok valamit?
 M Igen...
 L *(gyerekhangon)* Fogjál egy örökállatot.
 M Az milyen?
 L *(gyerekhangon)* Egy olyan állat, amely örökké nálunk marad.
 M *(bágyadtan)* Szegény kislány, úgy sajnálom, hogy már nem foglalkozhatok veled. *(Szünet)* Milyen színű a haja?
 L Nézd meg a rajzon. *(Mutatja)*
 M Barna?
 L Vagy majdnem szőke, ha rásüt a nap. *(Kihúzza az éjjeliszekrény fiókját. Beteszi a rajzot, és kivesz egy kendőt)*
 M Mi ez?
 L Egy kicsit már piszkos, de kendő.
 M Egy pengő?
 L Dehogyan. *(M álláshoz igazítja)*
 M Nem akarom...
 L *(hámozni kezdi a narancsot)* Én sem akartam, hogy helyettem is vergődjél.
 M Hány cipőd van?
 L Sok. Egy gazdag ember nem tudja, hány pár cipője van.
 M S van nálad pénz?
 L Nincs. Aki igazán gazdag, annál nincs.
 M Ellopták a cipőmet, amíg aludtam. Így hogy menjek haza?
 L Hazaviszlek, ne félj.
 M Sirtál, mikor megtudtad, hogy én sem élek örökké. Azt mondtad,

hogy a hátadra veszel...

L És elviszlek a kórházba, ahol majd meggyógyítanak. Azért kell itt maradnod. *(M tiltakozni akar, de a szájába dug egy gerezedet)*
 M *(fintorogva)* Már megint kinozol...
 L Ez az én öregségem.
 M Mért kiabálsz? Nem vagyok süket. Vagy ittál?
 L *(mutatja)* Csak ennyit. *(Aztán mintha felhajtogatna három-négy kupi-ca pálinkát)* De hoztam mindent a Nagyvásártelepről. Még aszalt szilvát és téli körtét is. *(M szájába dug egy gerezedet)* Nem csaptak be, ne félj, hiába handabandáztak.
 M *(gyanakodva)* És hol a stráfkocsi?
 L A bolt előtt, nem látod?
 M Mennyi pénzed maradt?
 L *(visszateszi a kendőt)* Pár pengő, de abból új istrángot vettem.
 M Nem baj, csak ne csavarogjál, mint az édesapád.
 L *(hátrahajítja a fejét)* Nehéz itt a levegő. Várj, kiszellőztetek. *(Feltápáskodik)*
 M Ugye, még nem kell a lovakat megitatni?
 L Még nem, ha iszol pár kortyot.
 M *(elszántan)* Add ide...
 L *(megitatja)* Jól van. *(Megigazítja a pokrócot)* Mindjárt jövök. *(Az ablakhoz lép, kinyitja)*
 M Ne hagyj itt!

Szélzúgás, fékcsikorgás

L A szemközti házban is szellőztetnek...
 M Megfázol!
 L *(becsukja az ablakot)* Jövök már.
 M Olyan furcsákat mondasz...
 L *(visszaül, kihúzza a fiókot)* Még itt van a kendő meg a rajz is. *(Szünet)* Az a bajom, hogy boldog lehetnék. *(Visszatolja a fiókot)*
 M Siess, ha várnak a lovak. Ne törődj semmivel.
 L *(megfogja M kezét)* Ráérünk.

Bejön J nővér, kezében gyógyszerestálcával

J Mi ez? Kórház vagy kupleráj?
 L *(halkabban)* Purgatórium. *(Arrébb húzza a székét)*
 M *(suttogva)* Ne bosszantsd...
 J *(az éjjeliszekrényénél)* A piszkos táskánkat nem az ágyra tesszük!
 L Igenis! *(Az ölébe veszi a táskát, és megcsókolja J seggét)*

Kellemetlen hang a folyosóról: „Juci! Juci!”

M *(J-nek)* Kedves, aranyos...
 J Most nem érek rá, csak tátsa ki a száját. *(Beadja a gyógyszert)*
 L *(pénzt csúsztat J zsebébe)* Köszönöm.
 J *(kifelé menet)* A kabátját is vigye innen.
 L Inkább hozok egy fogast...
 J *(visszafordul, és az ágy alá néz)* A narancshéjat és a magokat is felszedjük! *(Kimegy)*
 L *(visszateszi a táskát)* Képzeld, nemrég a kertben jártunk. A kislány volt a kutya...
 M Fáj a fenekem.
 L Majd bekeni a nővér, csak ne tiltakozzál.
 M *(bal karját emelve)* Most mit tegyek?
 L Mesélj valamiről.
 M Már nem tudok.
 L Dehogyanem. *(Szünet)* Az ostromról.
 M *(szünet)* Odalent a mosókonyhában csak mi hárman voltunk.
 L A misegyertyákkal...
 M Addig égtek, míg el nem aludtál. Mert féltél a sötétben.
 L De aztán jöttek a németek.

M „Sofort” el kellett mennünk. *(Szünet)* Az óvóhely már dugig tele volt. Egy arany karkötőért a légoltalmi parancsnok, egy monoklis ezredes a leghátsó terembe kísért minket.

L Mikor kinyitotta a vasajtót, elámultál.

M Csöndes, úri társaság, perzsaszőnyegek a falon, rend és tisztaság, jó levegő...

L Kik voltak ott?

M Egy öreg méltóságos asszony, egy főszolgabíró meg a felesége, Margitka és egy főmérnök a tizenkilenc éves lányával.

L Én sem örültem volna...

M „Itt nincs hely, asszonyom, nem látja...” Én meg ott álltam veletek az összecsucott vasággal.

L Persze a monoklis ezredes bokáját összeverve hamar elköszönt.

M *(szünet)* Nem volt könnyű.

L És a szobalány meg a szakácsné a padon?

M Rögtön ugrottak, mikor megmutattam, hogy összéből lehetne tolni az ágyakat.

L Margitka zokogni kezdett, de rászóltál.

M „Ne higgye, hogy ezek a gyerekek enni kérnek!”

L Volt egy nagy zsák szárított vargánya...

M Volt más is. Még az ostrom előtt egy stráfkocsi sárgarépát és fehér-gyökeret hordattam a szenespincébe. Azon éltek sokan.

L Lóhússal nem rossz, de anélkül... És a többiek mit csináltak?

M Nem szünetelt a társasági élet.

Megszólal egy autóriászto

L Miközben hintázott a ház?

M Jöttek-mentek a vendégek. Ajándék volt egy gerezd fokhagyma is.

L Aztán jött a monoklis ezredes. *(Eljártssza)* „Találtunk maguknak egy jó helyet a Kemenes utca 10-ben.”

M „Igen?! Akkor menjenek oda a méltóságosék! Én a két kisfiammal, akiknek az apjuk a fronton harcol, nem megyek ki az utcára!”

L Kemenes utca 10. Évek múlva is háborúsdit játszottam a romjai közt. Telitalálat...

M Úgy kiabáltam, hogy még az ágyúdörgés sem hallatszott. Erre aztán eltette a monoklit, sarkon fordult.

L Az édesapám akkor már egy igazi hős volt. Katonaszökevény. Szerencsére ezt csak később tudta meg.

M A vaságy végében ülve nem sokat aludtam...

L Volt egy koszos kispárnám, amitől sosem váltam meg.

M „Kisfiam, el ne veszítsd!” *(Szünet)* Abban volt minden vagyónunk, pár ékszer.

L És a pénz, amit előbb a víztartály alá, aztán a szellőzőcsőbe dugtál?

M Ott semmit sem ért.

L *(szünet)* Mire is emlékszem? A német katonákra, akiket az udvaron agyonlőttek? Vagy amit erről meséltél?

M „A bácsiknak már semmi se fáj, de ne vedd el a családi fényképet tőlük.”

L Amik szanaszét hevertek. *(Szünet)* De nemsokára az utcán is sétálhattunk.

M Szépen felöltöztettelek...

L Te meg cipőpasztával kented be az arcodat. S egy fekete kendőt kötöttél a fejedre.

M Fialasszony voltam. Nem akartam úgy járni, mint a szegény Margitka.

L És megtanítottál oroszul köszönni.

M Minden oroszoknak köszöntél.

L *(halkabban)* Vagy éppen egy csuvasnak... *(Hangosabban)* Cukrot is szereztem.

M Jött egy nagydarab katonanő. Köpenye a csizma szárát verdeste.

L *(gyerekhangon)* „Drásztutyi!”

M Megállt, rád nézett, aztán fölkapott.

L Megrémültem.

M A szeméből dült a könny, úgy ölelgetett. Aztán tölcsért csavart újságpapírból, és egy marék kockacukrot vett elő a zsebéből.

L *(halkabban)* „Szpászíva.”

M Nagyon megsajnálta.

L Szép jelenet, csak nem hasonlít a későbbi plakátokra. Azokon egy mosolygós katona kenyeret ad a rongyos, de vidám kisgyerekeknek.

M Sose voltál rongyos.

L Te nyitottál ki először. Még a városparancsnok is megdicsért érte. Aztán hazaszökött az édesapám.

M Még borotválkozott, mikor a pokrócát ölelgetni kezdted.

L De egy másik katonanő, nagy keblén sok kitüntetéssel, magával akarta vinni a falujába.

M Mert azzal is bolondozott a boltban.

Benéz Ű

Ü Nincs panasz? Minden rendben? Jól van a mama?

L Köszönjük.

Ü eltúnik

Későre jár, mennem kell. *(Feláll, a kabátjába bújzik)* Ne félj, már nem lőnek.

M Ellopnak.

L Kik? A bárisnyák? Vagy a cselédlányok?

M A legrosszabbkor mész el...

L De a legjobbkor jövök vissza. Gondolj a nyári kertre. *(Integve kimegy)*

Csönd. Jajkiáltás valahonnan

M Nem tehetek róla!

Jajkiáltások

Elég volt! *(Fejére húzza a pokrócot)* Én nem tehetek róla! *(Kidugja a fejét, az üres ágyra pillant, aztán mintha a fiának mondaná)* Úgyse tudtak volna rajta segíteni. *(Szünet)* Aranyos kecskegidám. Úgy szerettem, mint a legjobb pajtásomat. *(Felemeli a bal kezét, majd leejti)* Leanderek virágoztak az udvaron... Vigyázz, mondták a papáék, nehogy a gida letépdesse a levelüket, mert az mérgező. De ő olyan erős lett, hogy el tudott húzni...

Benéz J nővér

J A mesének vége, most már aludjon.

Felsőtéiben

M Senki se bírt aludni! *(Szünet)* Egész éjjel jajgatott, a papáék nem értették, mi van vele, én meg csak reszkettem. Már virradt, mire elnémult. Nehéz volt a titkomat őrizni, de a mama megvert volna a prakkerral.

Belép L. Fény

L És mi lett a kecskegida bőréből? Na mi?

M Szép cipőt csináltattak belőle, gombos, magas szárút.

L Nem élt hiába, de én *(Leteszi a táskáját)* elfelejtettem a vitamint beadni. *(Kiveszi a fiókból)* Minden, ami fontos, benne van.

M Már megint itt akarsz hagyni!?

L A sarkvidékről jöttem vissza. Megsülök, ha nem veszed be, nézd, *(Megmutatja a tablettát)* ezért csúszkáltam annyit. *(M mondani akar valamit, de a szájába dugja)* Sietnem kell.

M (még nem nyelte le) Hova?
 L (kezében az üveggel) Egy korty tea...
 M (nem iszik, de nagyot nyel) Ha sietned kell, akkor siess haza, ne csavarogjál ilyenkor!

L visszateszi az üveget

Nem akarok kiabálni. Én mindig terád várok.
 L (veszi a táskáját) Jövök, csak aludjál. (Integetve kimegy)

Zene a sötétben

Hatodik látogatás

M egy összecsomózott lepedővel babrál. A derekán rongyos pokróc. A másik ágyon S fekszik félrefordulva, mint aki nem akar tudni semmiről. Belép L

M Kisfiam! De jó, hogy jössz. Nézd, (Mutatja) most született a baba!
 L Látom. (Leteszi a táskáját és a kabátját) Szép kis pólyás.
 M (gügyögve) Már nem sírok...
 L (kiveszi M kezéből) Ilyen az igazi emlékezés...
 M Vigyázz, kiesik!
 L (kezdi kibogozni a lepedőt) Ez nem klinika.
 M Tudom, de nézd, milyen aranyos...

Bejön J nővér

J Mi az örömhír? (Odamegy)
 M Szoptatós anya vagyok!
 L (mutatja a lepedőt J-nek) Ki kellene cserélni...
 M Adják vissza!
 J (M fölé hajolva) De a babát néha tisztába is kell tenni!
 L (hátról pénzt csúsztat J zsebébe) Majd én betakarom.
 M (J-től) Hová viszi?!
 J (a polchoz megy) Nem lopom el, ne féljen.
 M Szoptatós anya vagyok!
 L Jaj, istenem...
 M Jaj nekem! (A párna csücskét csavargatja)
 J (hoz egy tiszta lepedőt a karján) Már itt is van. Psszt! Szunyókál.
 L (fanyar mosollyal) Köszönjük.
 J Majd magát is elringatom... (Kimegy)
 L (ráteríti M-re a lepedőt, arra a pokrócot) Fel kell támasztani a fejedet.
 M Ne bántsod.
 L (kicsit megemeli) Mert leesik?
 M Csak a buta fej esik le.
 L Mint a néger muzsikusé.

Egy tűzoltókocsi szirénázik

M Nem tudom, hol vagyok.
 L Mit gondolsz?
 M Óbudán? (Halkan énekelve) „Jöjjön ki Óbudára...”
 L Ott mulatok évek óta.
 M (szünet) Most mit csinálunk?
 L Várjuk a fürdetést.
 M Az nem jó.
 L De kell. Vagy tetvesek legyünk?
 M Vagy kedvesek...
 L Ha benéz az ügyeletes, majd akkor. (Kivesz egy zacskót a táskájából)
 M Olyan vagy, mint a bátyád. Mindig bolondozol.
 L Dehogyan. Én egy kalandor vagyok.
 S (hirtelen odafordul) Egy dzsentri.
 L Hallottad?

M Ne figyelj oda. Bolond.
 L (halkabban) Félsüket is szerencsére. (Egy szőlőszemet szeretne M-nek adni)
 M Már megint költekezel...
 L Mit számít! Majd elveszek egy dúsgazdag Goldberger lányt.
 M Nem akarom!
 L Miért?
 M Mert fáj a hátam.
 L (egy szem ide, egy szem oda) Azért kell szólót enni és fürödni...
 M Mikor csináltatod meg a fogaidat?
 S (felkönyököl) Nem tudok aludni. Egész éjjel a lovakról beszél.
 L (átnyújt egy fűrt szólót S-nek) Jobb, mint az altató.
 S Maga igazán kedves. Köszönöm.
 M Féltékeny vagyok. Minden percért, mit elrabolnak tőlem.
 L Hol a szemüveged? (Megkeresi, és felteszi M-re) Hoztam neked egy régi fényképet. (Megmutatja)
 M Ez a menyasszonyod?
 L Te vagy. (Szünet) Nem örülsz neki?
 M (visszaadja) Én nem szeretek örülni.
 S (kezében egy nyitott tárcával, melynek egyik oldalán egy megsárgult fénykép lapul) Nézze, milyen daliás katonatiszt volt.
 L (rápillant) Valóban.
 S Jó keresztény ember. Mindvégig boldog házasságban éltünk.
 M Ne törődj velem.
 S Még a lábam ujját is megcsókolta. Csak te hiányzol, senki más. (Csókolgatja a fényképet)
 M A nagypapa nem jön?
 L Nemsokára.
 S (pénzt dug a fénykép mögé) Majd te vigyázol rá.
 M Fáj a fejem.
 L Mert jön a hidegfront.
 M Front?! Akkor én veled megyek.
 L És a nagyfiaddal mi lesz? Még várjunk egy kicsit.
 S (kikászalódik az ágyból) Vízajtót tettek a teámba, mert nem tudják elviselni, hogy semmi bajom sincs.
 M (föltékel) Milyen furcsa sapkád van.
 L (mintha le akarná venni) De mért nincs a fejemen?
 M (keserűen) Akkor ez csak vicc volt.
 S Mondja, lehet mozgatni a tárgyakat az ablakon keresztül?
 L Ha nyitva van? Nem értem.
 S Mert minden leesik az éjjeliszekrényről.
 L Lehet, hogy véletlenül...
 S Gondolja? (Kibotorkál)
 M (az üres ágyra mered) Nézd, varjak...
 L Hol?
 M A másik ágyon.
 L Tél van ott is.
 M Félek a varjaktól.
 L Miért?
 M (szünet) Tőled is félek.
 L A kislány azt üzeni, hogy ne búsulj, majd meglátogat.
 M (rémülten) Ne jöjjön! Még elkapja a betegségemet!
 L (kiveszi a táskából) Ezt a kiskakast küldi, hogy addig se legyél egyedül.
 M (szünet) Szép, de ugye nem csíp?
 L Ne viccelj. Nemsokára itt a születésnapod. Majd hozunk sok ajándékot.
 M Nem kell. (Szünet) Az édesmama, aki korán meghalt, mindig hozott nekem valamit.
 L Majd mi is...
 M De a gonosz nagymama eldugta a szentendrei unokáinak.
 L Megmondta a papának?
 M Nem volt könnyű. (Szünet) Idegenek között nőttem fel.
 L Milyen hálót szeretnél? Virágmintásat?
 M Aprómintásat. (Messzire néz) Ott jönnek...

L Kik?
M Az apró minták. *(Reménykedve)* Mikor jön a mama?
L Melyik? Az édesanyád?
M Az nem jó.
L Miért?
M Mert mindig elmegy.
L És a nevelőanyád?
M Az goromba.
L Mások is örökbe akartak fogadni. A sarkadi szomszédok, akikhez átjártál.
M Nagyon szerettek.
L „Mi is messziről jöttünk... Nem vagy te zsidó kislány?”
M *(kislányhangon)* „Nem, én katolikus vagyok.”
L Most mégis itt fekszel *(Halkabban)* a túlélőkkel.
M Miért?
L Nem kell fizetni érte. *(Vidáman)* Mert protekciósook vagyunk.
M Nem igaz! Mi sokat dolgoztunk mindenért az édesapáddal!
L *(kiveszi a Rongybabát az éjjeliszekrényből)* Nézd, így játszik a kislány. *(Egy kulcsot ad a Rongybabának. Felveszi a Kiskakast is)*

Bábjáték

K Ez minek a kulcsa?
R Gyere az előszobába. *(A falra mutat)* Itt nyílik egy ajtó.
K És?
R Itt tanulom az állatok nyelvét.
K Most melyikét?
R A rókáét...
M Inkább a lovakkal beszélgessem.
L Miről?
M Van elég pénzed?
L *(elteszi a bábokat)* Miért?
M Mert ma van az állatvásár. Vegyetek két lovat.
L S ki fog fuvarozni?
M A kocsis. De jól néztek meg. S aludni kell ám. És takarmányt és két gyeplőt is kell venni.
L *(feláll)* Jó. De ne húzd le a pokrócot, *(Betakarja)* mert odakinn hideg van. *(Az ablakhoz lép, kinyitja)*
M Ott is behozhatod.
L A lovakat?
M Nem lehet?
L Amit csak akarsz. Ezen az ablakon...
M Hol a kisleány?
L *(az ablaknál)* Tényleg, hol csavarog ilyenkor? Az a régi kölyök, aki voltam. *(Becsukja az ablakot)* Nem hiszem, hogy megismerne miniket, ha bejönne.
M Olyan rossz...
L *(visszamegy, leül)* Hát nem örülsz neki, hogy itt vagyok? Nemso-kára jön a tavasz. Mit ültessék?
M Semmit. Sok a gaz...
L Sütőtököt?
M Azt szeretem.
L Kijössz a kertbe?
M *(bal karját emelve)* Fáradt vagyok.
L Akkor mért nem pihensz?
M Mert nagyon fáradt vagyok.
L *(szünet)* Tudod-e, hogy mit jelent, ha *(Mutatja is)* kapál a ló?
M Kér valamit.
L Szomjas. Neked is innod kell.
M Nem akarom a virágok elől elinni a vizet.
L *(odanyújtja az üveget)* De ők nem teáznak.

M iszik pár kortyot

Néha már szombat délután hazajöttél a boltból.

M nagyot sóhajt

Felpakoltál mindent a csészára. *(Visszateszi az üveget)* Mert volt egy csészánk is, nem emlékszel?
M Szép volt, jó volt...
L ...kikocsikázni a városból. *(Mefogja M kezét)* Sokan megnéztek, olyan ügyesen hajtottál.
M Te is.
L *(bólogatva)* A régi, csöndes országúton...

Kintről veszekedés hallatszik. J bekíséri S-t

J Majd az unokahúgával! Feküdjön le ide, ne hadonásson!
S Nem fekszem le! Mi vagyok én? Egy kurva?! *(Csak le szeretne ülni, de hanyatt dől)* Már holnap hazamegyek!
L Egy harcias nővérke és a hidegfront.
J Maga még mindig itt van? Mért nem hagyja pihenni a mamát?!
M Nem akarok pihenni! Elfáradtam.
J *(az ajtóból)* Ne ébren álmodjon! Nem hajnalig kell mesélni! *(Eltűnik)*
L Ne félj, amíg engem látsz.
M Akkor jól megnézek.
L Emlékszel a ringlispíltre? Nemrég ott lovagoltunk.
M Bogarak másznak a nadrágodon.
L *(közelebb hajol)* Még nem. De mások is megjósolták. Béke lesz, örök béke...
M Ne nézz rám így, mert akkor azt hiszem, hogy megbolondultam.
L *(felnevet)* Egyikünk sem! *(Kibámul)* Egyszer a bombázást kellett volna lerajzolnom. *(Visszafordul)* Igazán hálás téma egy budai kisiskolásnak. De én csak házakat rajzoltam. Megkérdezték, hol vannak a bombázók. Mire én azt mondtam, hogy jönnek, majd jönnek...
M Megint?!
L Most már soha többé. *(Halkabban)* Csak a bogarak.
S Ragyog minden. Még az előszobát is kikaparták. Sokkal világosabb lett. Az én lakásom. Nem tarthatnak itt. Holnap hazamegyek.
L Itthagya, Sárka? Mire megszerettük egymást?
S Csak magát sajnálom. *(Szünet)* Megtenné, hogy feladja ezt a levelet? Adok rá pénzt...
L Ugyan már... *(Átveszi a levelet)*
S Köszönöm. *(Súgva)* A régi doktoromnak írtam.
M Most már velem is foglalkozhatnál végre.
S Ugye, nem felejté el?
L Semmit sem.
M Vigyázz, mert kihasznál, aztán hátat fordít.
L Nem szép, hogy így beszélsz róla, aki néha betakar.
M Potyaleső.
L Senkije sincs, aki meglátogatná. Jobb lenne egyedül? Vagy egy sánta csibével?
M Én nem játszani jöttem ide! *(Bal karját emelve)* Beteg vagyok, de nem segít senki!
L Nemsokára itt a születésnapod. Majd segít a kislány, aki már ír és olvas. Jön a tavasz. Majd segítenek a nárciszok, melyeket még te ültettél. A gyümölcsfák...
M Ha lesz kutyátok, hívjátok Sajónak.
L Most jut eszembe. Kiváló dolgozó lettél. *(Kiveszi a táskájából)* Behoztam a kitüntetésedet.

M idegenkedve nézi

(Mintha köszöntőt akarna mondani) „A Zöldség-gyümölcs Nemzeti Vállalat...”

M Pénzt nem adtak hozzá?
L Egy vastag borítékot. *(Feltűzi a kitüntetését M hálóingére)*

M Csináld meg belőle a fogaidat.

Benéz Ü

Ü Nincs panasz? Minden rendben?

L Nézze csak, doktornő (*M-re mutat*), kitüntették...

Ü (*odajön. Kényszeredetten mosolyog*) Gratulálok.

M Köszönöm, kedves és aranyos doktornő, de haza szeretnék menni a kisfiammal.

Ü (*kissé fagyosan*) Ez kórház, nem fegyház. Majd megbeszéljük.

M Előre is köszönöm a jószágát.

Ü Nincs mit. (*Kimegy*)

L Nehogy megsértsen... (*Leveszi M-ről a kitüntetést*)

M Fáj a lábam, ha elmész. (*Szipogva*) Milyen helyes kölyök voltál...

L Mikor még csilingelt a nevem. Jöttél a kerti úton. Odarohantam hozzád, és átöleltelek. Olyan jó volt, még ma is érzem.

M Nem maradhattam veled. Tönkrementünk volna.

L A nyári szezon, tudom.

M Jobban szerettem az őszi vasárnapokat. Akkor csak felmentünk a hegyre, nem kellett utazgatni.

L Volt ott minden. Egyszer egy kislánnyal homokoztam a gesztenyefák alatt. Te addig az anyjával beszélgettél a padon. Nem emlékszel, hogy miről?

M Nem akarok emlékezni.

L Miért?

M Mert annyi bogár mászik a falon.

L Milyen szépen játszanak, mondta a kislány anyja. Helyesek nagyon, mondtad. Én ismerem magát a boltból. Igen? Tudja, mi zsidók vagyunk. Az nem számít, mondtad. De minket elvisznek, mondta. Elvállalná a kislányomat? Nem lehet, mondtad neki, mert tudják, hogy két kisfiad van...

M Így volt, de mire jó...?!

L A bogarak ellen. (*Feltápáskodik*)

M Túl nagyra nőttél.

L Baj?

M Nem tudok neked nadrágot venni.

L Majd csináltak egyet. (*Felveszi a kabátját, miközben S-re pillant, aki alszik vagy duzzog*)

M Későn jöttél, és korán mész el.

L (*veszi a táskáját*) Várnak a lovak, de nemsokára...

M Megyek én is.

L (*intgetve*) Még maradjál.

M bágyadtan visszaint. Zene a sötétben

Hetedik látogatás

M infúzióra kötve alszik tátott szájjal. Csak egy lepedővel van betakarva. A másik ágyon S fekszik félrefordulva. Bejön L. Leteszi a táskáját, leveszi a kabátját, miközben M-et nézi. Odahúz egy széket, és leül. M homlokát simogatja

M (*bágyadtan ébred, de elmosolyodik*) Kisfiam... megtaláltál?

L Itt vagyok, ne félj. (*Szünet*) Mit álmódtál?

M (*elkomorul*) Rosszat álmódtam. (*Szünet*) Nem álmódtam semmit.

L Akkor mi volt a rossz álom?

M Elveszett a kutya.

L Hogy hívják? Sajó?

M Nincs neve.

L Kiszáradt a szád. Egyél pár szem szőlőt.

M Nem jó a bűnösöket keresni.

L (*kiveszi a táskájából*) Nézd, mit hoztam...

M (*szünet*) A mama születésnapjára.

L Nem a mamáé, a tiéd.

M Nem vagy hozzám jó.

L Szagold meg...

M (*szünet*) Birsalma. (*Szünet*) Ha meghalok, ez akkor is megmarad?

L megsimítja M homlokát

Fáj az emlékezés.

L Most mi vagy?

M Árva. A papa nem jön, a mama nem jön, a kisfiam nem jön.

L És én ki vagyok?

M Jól tudod te, miért kérdezted tőlem?

L Gazdag ember vagyok.

M Gazember? Azt nem hiszem.

L (*felmutat egy banánt, ami az éjjeliszekrény sarkára volt téve*) Nemrég járt itt a nagyfiad.

M De én nem voltam itt.

L Nem láttad?

M Szólhatott volna.

S (*hirtelen odafordul*) Itt volt. De mindig magát hívja. Nem eszik, nem iszik.

L (*bólogatva*) Segíts magadon... (*M-re néz várakozóan*)

M ...az Isten is megsegít. De te nem vagy Isten.

L (*kiveszi a táskájából*) Hoztam birsalmasajtot is. Meg szőlőt. Csak pár szemet... (*Ad S-nek is*)

S Köszönöm, majd később.

L (*szőlőszemeket adogatva M-nek*) Szicíliai napsütés. (*Szünet*) Ez nincs megmérgezve.

S Pár nap múlva hazamegyek. Addigra kicserélik a csöveket is.

L Akkor minden rendben lesz.

S (*szünet*) Magát nem idegesíti? Már megint suttoznak.

L Hallgathatna egy kistrádiót is.

S Szeretném, ha megnézné (*Az éjjeliszekrényre mutat*) itt alul.

L (*feltápáskodik*) Megnézem, de mit? (*Odamegy*)

S Nincs ott semmi?

L (*kotorászik*) Csak hálóingek és törülközők.

S Először a rádiókat szedték össze a csendőrök. Apámék sírtak, mikor hazamentem...

M Jöjjön, fiatalember!

L (*visszamegy*) Nem ismeresz meg? (*Leül*)

M Te vagy az én aranyos kisfiam.

L Megigazítom a párnát.

M Nem akarom.

L Szóval nem szeretsz?

M Hogy mondhatasz ilyet, mikor én neveltelek föl!

L (*megigazítja a párnát*) Akkor most mitől félsz?

M A félelemtől.

L (*szünet*) Régóta ismerem.

Kotorják a havat

M Hoztál kutyavért?

L Annál valami sokkal jobbat.

M Miért vagy bánatos? Ne törődj semmivel.

S Nézze, most küldte az unokahúgom Ausztráliából. (*Egy fényképet mutat*) Itt laknak.

L Szép. (*M-nek*) Ne költözzünk Ausztráliába? Itt havat lapátolnak, ott nyár van, kellemes nyári reggel. Kivinnélek a teraszra...

M Nem akarom. Itt születtem... Itt kell meghalnom is?

L (*kiveszi a táskájából*) A kislány lova. (*M kezébe adja*)

M (*szünet*) Hogy hívják?

L Kincsem. Nézd, itt a kantárja, itt a nyereg, itt a kengyel... Ez egy igazi hátszló.

M Már lovagolt rajta?

L Sokszor.

M Szép ló, de ne hagyj itt.
 L Miért?
 M Mert félek, hogy megrúg.
 L *(elteszi)* Itt nincs elég hely valóban.
 M Mit szól hozzá az édesapád?
 L Örül neki.
 M Minden jó, ha a vége jó. Mikor látogat meg?
 L Nemsokára.
 M De én már nem leszek itt.

Bábjáték

L *(a Rongybabát keresi)* Hova bújtál? *(Kiveszi az éjjeliszekrényből)*
 Megvagy!
 M Most mit csináltok?
 L Sétálunk egyet. *(Az infúzió állványáig)*
 R Papa, erre a rúdra fel tudok mászni.
 L Jó lenne.
 R *(megpróbálja, nem sikerül)* De nézd, le tudok csúszni...
 L Várjál csak, csöngetek a nővérnek. *(Megnyomja a gombot)*
 M Mi a baj?
 L Semmi. Majd később folytatjuk.
 M *(L ingombjára mutat)* Ez itt egy bogár?
 L Nem. De miért nem angyalokat látsz bogarak helyett?
 M Az nem lenne jó csere.
 L *(meghökken)* Igazad van, erre nem gondoltam.

Bejön J nővér

J *(színlelt vidámsággal)* Mi van?
 L Kiürült a palack.
 J *(levesz egy másikat a polcról)* Itt a következő. *(Kicseréli a palackot)*
 Nem érünk rá imádkozni.
 M A kisfiam mindent megtesz...
 J *(odalép, és M fölé hajol)* Még annál is többet.
 M Tudom, hogy nyűg vagyok csak, de ami bennem volt, neki adtam...
 L *(feltűnően, hogy M is lássa, pénzt csúsztat J zsebébe)* Hála és köszönet *(Fogdossa)* ma este is.
 J *(odalép S-hez)* Mi a baj, Sárka? Már megint duzzogunk?
 S *(odafordul)* Nem értem.
 J Mit nem ért?
 S *(mérgesen)* Hogy miért vagyok itt!
 J Azt a főorvos úrtól kéne megkérdezni. *(Kimegy)*
 M Valaki menekül az utcán. Engedd be.
 S *(felül)* Majd hazajön az unokahúgom. *(Szedelőzködik)* Felbontom a szerződést. Egy nappal se maradok tovább! *(Kibotorkál)*
 L *(megfogja M jobbját)* Elbóbiskoltál.
 M Hol a papa?
 L Sarkadon, a cukorgyárban.
 M Mindig jó volt...
 L Mintha az édesapád lett volna...
 M Fél mázsa cukor is jár neki.
 L Igen, mert mérleghitelesítő.
 M *(szünet)* Te mi szeretnél lenni?
 L Búvár.
 M Az nem jó. Fájna a fejed.
 L Akkor a legkisebb szigetek felfedezője. Egy taknyos kölyök... És te, mi lennél?
 M Varrónő.
 L De hiszen az voltál.
 M Nem akarok más lenni. Ha egyszer hazamegyek, újra varrni fogok.
 L Neked már nem illik.
 M Te nem szeretsz.

L Jó, nem bánom. De csak passzióból.
 M Buta vagyok.
 L Miért?
 M Mert félek. Egy varjú ül a válladon.
 L Miért nem egy galamb?
 M Nem hiszed?
 L Adjunk neki egy szem szőlőt. *(Egy szemet M szájába dug, a másikat bekapja)* Már elrepült...
 M *(szünet)* Én csak azért imádkozom, hogy veled lehessenek.

Bábjáték

L *(a Rongybabának)* Miért vagy szomorú?
 R Mert honvágyam van.
 L Hogyhogy?
 R Nem mondom meg.
 L Otthon szeretnél lenni?
 R Nem.
 L Akkor hol?
 R A sarkvidéken.
 L Miért?
 R Mert farkas szeretnék lenni, nem kislány.
 M Bolondokat beszél.
 L Nemsokára hazajön a nagyunokád Londonból.
 M De már nem tudok neki mesélni, mert mindent elfelejtettem.
 L Nem baj. Majd ő mesél neked.
 M *(szünet)* És mit adjak neki?
 L Egy régi nagy bögrét.
 M Annak nem örül.
 L Akkor varrjál neki, mint régen, sálakból egy kabátkát...
 M Már nem tudok.
 L Csak vicceltem.
 M Velem nem szabad, mert mindent elhiszek.
 L *(kiveszi a fiókból)* Itt a csodakenőcs. *(Kenegetni kezdi M lábát)*
 M Engedj el...
 L Az utolsó magyar hadifogoly nem panaszkodott. Pedig csak fellábú.
 M Add vissza a lábát.
 L Már hazajött.
 M És a régi felsőgödi házak megvannak még?
 L Szebbek, mint valaha. Zöld zsalugáterek és üveges verandák...
 Még gazdagabbak lettünk.
 M *(szünet)* Nagyon féltelek.
 L Mitől?
 M Hogy ellopnak.
 L *(felsóhajt)* Anya csak egy van.
 M Neked száz anyád van, mert annyira féltelek!
 L Nem fáj a fejed?
 M Meg kell kérdezni a fejemtől.
 L Akkor nem fáj.
 M *(körülnéz)* Egy madár röpköd a szobában.
 L Milyen madár?
 M Fekete.
 L *(bedobja a fiókba a kenőcsöt, és járkalni kezd)* Se nyár, se betegség.
 Mikor mentél szabadságra? Soha.
 M Nem lehetett. Nyitott kassza mellett áruztunk.
 L Két hét szabadság, forradalom... Végre otthon maradtál.
 M Mindig félni kellett valamitől.
 L De az édesapám akkor is kinyitott. Gyalog járt Budáról a Kerepesi úti üzletbe. A fél városon át, mikor itt is, ott is lóttek.
 M Hiába könyörögtem, hogy maradjon velünk.
 L Nem harcolt. *(Szünet)* Csak egy boltos volt, akit vártak a vevők.
 M Mégis nagyon féltém.
 L Tudom, helyette is. Mint gyerekkorodban. Féltél, ha jött a koldus,

de akkor is, ha nem jött.

M megint lát valamit, de nem szól

Féltél, úgy féltél a sötétben, hogy mindent nyitva hagytál. *(Megáll)*
Mondd, mikor nem féltél?!

M Az első nevelőanyám koporsója mellett. Mert őt nagyon szerettem.
Fölemeltek, és megcsókoltam.

L *(halkabban)* Egyszer majd én sem félek. *(Leül)*

M Te nem tudod, mennyit szenvedek. Hogy te ne szenvedjél, inkább elbújok.

L Mi fáj?

M Minden és semmi. *(Szünet)* Azt szeretném, hogy ne fájjon a szemed.

L *(halkabban)* Megöregedni szépen, elolvadni, mint kevéske hó tavasszal a szurdokban... *(Hangosabban)* Nemsokára itt a tavasz. Megmetszem és megkapálom a málnást, amit még te ültettél.

M Nagyon fáradt vagyok. Sokat szenvedek. Miért?

L Hogy én ne szenvedjek *(Halkabban)* ilyen sokáig.

M Eddig bírtam, bocsáss meg.

L *(szünet)* Nemrég a hegyen jártunk... Ha elfáradtam, csak átöleltünk

egy vastag fatörzset, máris erősebb lettem.

M Hol a kislány?

L Otthon.

M Még a nevét is elvették tőlem... És a nagymama? *(Halkabban)* Az én voltam.

L Majd eljön a kislány.

M De az sokára lesz...

L Hazaviszlek...

M *(csukott szemmel)* Helyes kölyök voltál. Ahogy a bakon ültél az édesapáddal... *(Elbóbiskol)*

L feltekint a palackra

A... *(Felriad, suttog)* Jól elrejtettem, hogy a tiéd legyen. *(Szünet)* Most kihúztam a limlomok közül. *(Szünet)* Nehéz ládikó, de nem mertem kinyitni, nehogy csalódjak. *(Szünet)* Inkább felebredtem.

L Ne félj... *(Begombolja M hálóját)*

M *(csukott szemmel)* Mért akarsz a szívemről leszakítani egy gombot?

L A kezemet fogjad. Engedd el... *(Lefejti M ujjait a vaságy széléről)*

FÜGGÖNY

VÉGE